

Nový pohled na vznik Ostrova

Proč má Ostrov podobu, jakou známe dnes? Jak vznikalo město v době 50. let, kdy se psala jedna z nejdramatičtějších kapitol našich moderních dějin? A jak dnes nahlízet na sorelu, architekturu socialistického realismu?

Na všechny tyto otázky se pokusí odpovědět jednodenní konference SORELA ve 21. století, která se uskuteční ve středu 22. dubna 2026 od 10:00 hodin v Domě kultury. Má podtitul „Mezi totalitou, ideologií a uměním: Příběh vzniku nového Ostrova“ a chce otevřít odbornou i veřejnou diskusi o architektuře socialistického realismu, tedy stylu, který zásadně formoval podobu města v 50. letech minulého století. Právě tehdy vznikala nový Ostrov jako zázemí pro pracovníky jáchymovských uranových dolů. Výstavba města je však zároveň spjata s temnou kapitolou našich dějin, s existencí trestaneckých pracovních táborů a prací politických vězňů.

Program nabídne několik zajímavých přednášek historiků, památkářů i architektů. Historik doc. Jaroslav Rokoský přiblíží širší politické souvislosti studené války, těžby uranu a represí komunistického režimu. PhDr. Tomáš Bouška představí příběhy vězňů z jáchymovských táborů, mimo jiné i osud akademického sochaře Jaroslava Šlezingera, jehož dílo je dodnes součástí výzdoby ostrovského Domu kultury. Další část konference se zaměří přímo na architekturu města. O historii i současnosti Domu kultury v Ostrově promluví Mgr. Lubomír Zeman z Národního památkového ústavu. Příspěvek Mgr. Martina Strakoše nabídne srovnání s kulturními domy na Ostravsku a ukáže různé přístupy k jejich rekonstrukci. Zvláštní pozornost bude věnována také nedávné renovaci Domu kultury v Ostrově, která proběhla v letech 2023–2025. Architektka Ing. arch. Olga Růžičková přiblíží proces přípravy projektu i samotnou realizaci citlivé rekonstrukce historických interiérů. O modernizaci divadelní a jevištní technologie, do níž bylo investováno více než 40 milionů korun, promluví Jan Klér ze společnosti Divadelní služby Plzeň. Právě tato modernizace umožnila, aby se budova proměnila v moderní Kulturní a kreativní centrum Ostrov.

Konference je určena nejen odborníkům, historikům, architektům či památkářům, ale také studentům, pedagogům a všem, kteří se zajímají o historii města a architekturu 20. století. Zajímavá může být i pro ty, kteří chtějí v nově vzniklém kulturním a kreativním centru tvořit nebo zde realizovat své projekty. Po skončení teoretické části bude následovat komentovaná prohlídka zrekonstruovaného Domu kultury, která účastníkům umožní nahlédnout do prostor, jež prošly náročnou a citlivou obnovou. Odpoledne je pak možné navštívit také Rudou věž smrti ve Vykmanově, jedno z nejvýznamnějších míst spojených s historií jáchymovských pracovních táborů. Konference tak nabídne nejen pohled do minulosti, ale také inspiraci pro budoucnost – pro to, jak lze historické stavby smysluplně využívat a jak může architektura pomáhat vyprávět příběh města. Vstup je otevřen široké veřejnosti.

Odbor kultury, propagace a cestovního ruchu